

1. U V O D

1.1. Saobraćaj, štetne posledice saobraćaja i bezbednost saobraćaja

Saobraćajna delatnost je delatnost koja se sastoji u promeni mesta ljudi, stvari ili saopštenja. Saobraćajna delatnost je postala značajna za čoveka, sa pojavom prvih ljudskih naseobina (mlađe kameno doba). Naime, tada se pojavila potreba da se svakodnevno promeni mesto značajne količine hrane, značajnog broja ljudi, odnosno saopštenja. Pojavila se potreba za saobraćanjem – za saobraćajnom delatnošću. Zato se pojava saobraćajne delatnosti vezuje za mlađe kameno doba – neolit.

Saobraćaj nije isto što i saobraćajna delatnost i može se definisati na različite načine.

U daljem tekstu ćemo istaći nekoliko definicija saobraćaja.

Saobraćaj (1) je samostalna ljudska delatnost čiji je cilj promena položaja ljudi, stvari ili saopštenja.

Saobraćaj kao samostalna ljudska delatnost je nastao u okviru treće velike podele rada. Izdvojio se iz trgovine. Danas se sve češće govori o transportnoj (saobraćajnoj) industriji odnosno privredi, čime se skreće pažnja na ekonomski smisao saobraćaja.

Saobraćaj (2) je organizovano kretanje saobraćajnih jedinica saobraćajnim putevima. U ovoj definiciji sadržani su osnovni elementi saobraćaja: saobraćajni put, saobraćajna sredstva i organizovanost (uređenost). Saobraćajna sredstva su sva sredstva kojima se odvija saobraćaj. U drumskom saobraćaju to su drumska prevozna sredstva – vozila, u železničkom saobraćaju to su lokomotive i železnička kola – vagoni, u vazдушnom saobraćaju to su avioni, letelice i baloni, a u vodnom saobraćaju to su brodovi, čamci i druga plovila. Saobraćajni put je deo prostora koji se, prvenstveno, koristi za kretanje saobraćajnih sredstava. To su magistralni, regionalni i lokalni putevi (drumski saobraćaj), glavne i sporedne pruge (železnički saobraćaj), međunarodni i domaći koridori (vazdušni saobraćaj), frekvencije (radio saobraćaj i telekomunikacije).

Međutim, ako se gleda sa stanovišta bezbednosti saobraćaja, onda je sledeća definicija veoma važna:

Saobraćaj (3) je jedna od 4 egzistencijalne funkcije svakog životnog prostora (rad, stanovanje, rekreacija i saobraćaj), čiji je cilj povezivanje ostalih funkcija, UZ ŠTO MANJE NEGATIVNE EFEKTE.

Dakle, saobraćaj je egzistencijalna funkcija. Bez saobraćaja nije moguće

funkcionisanje i trajan opstanak životnog prostora. Saobraćaj nije sam sebi cilj.

Smisao saobraćaja se odnosi na uspešno povezivanje ostalih funkcija. Konačno, u definiciji saobraćaja pominju se i određeni uslovi – ograničenja: uz što manje negativnih efekata. Bezbednost saobraćaja se bavi negativnim efektima saobraćaja,

tj. daje odgovor na pitanje: Kako saobraćati, uz što manje negativnih efekata?

Bezbednost saobraćaja je nerazdvojni deo definicije saobraćaja. Pri tome, ne očekuje

se potpuna sigurnost. Potpuna sigurnost u saobraćaju, na današnjem nivou razvoja, nije moguća. S druge strane, mora se saobraćati, jer je to egzistencijalna funkcija. Zato težimo uspostavljanju optimalne sigurnosti, uz održiv dalji razvoj.

Saobraćaj je mnogo doprineo ukupnom razvoju civilizacije i predstavlja jedan od važnih elemenata ovog razvoja. Međutim, štetne posledice saobraćaja prete da omalovaže i znatno umanje koristi od saobraćaja.

Kao najznačajnije štetne posledice saobraćaja danas se ističu:

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com